

22 Σεπτεμβρίου, 1993

[ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΝΙΝΑ ΦΙΤΙΚΙΔΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ,

Αιτήτριες,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 643/91, 876/91 και 877/91)

-
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού — Λήψη απόφασης προαγωγής από Επιτροπή βάσει εξουσιοδότησης από το Συμβούλιο του Οργανισμού παράνομα συγκροτούμενου, ενόψει της αντισυνταγματικότητας των προνοιών του περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικού Συμβουλίου) Νόμου (Ν.149/88) βάσει των οποίων διορίστηκαν τα μέλη του — Η παράνομη συγκρότηση του Συμβουλίου συνεπάγεται ακυρότητα της απόφασης προαγωγής που λήφθηκε από την Επιτροπή. 5
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Προθεσμία — Βάρος απόδειξης των προϋποθέσεων για έναρξη της προθεσμίας, το φέρει η Διοίκηση — Κάθε αμφιβολία όσον αφορά την ημερομηνία γνώσης της επίδικης πράξης, λύεται υπέρ του αιτητή. 10
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού — Υπάλληλοι — Προαγωγές — Παράβαση ουσιώδους τύπου — Συστάσεις από τον άμεσα προϊστάμενο του κάθε υποψηφίου λήφθηκαν με πλάνη περί τον Νόμο εφόσον βάσει του Καν. 15(3) των περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1970 (Κ.Δ.Π. 829/70) ελλείπει του Λειτουργού Τμήματος, συστάσεις έπρεπε να δοθούν από το Γενικό Διευθυντή. 15
- Με τις προσφυγές αυτές, που συνεκδικάστηκαν, προσβλήθηκαν οι προαγωγές των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Ανώτερου Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού. 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

- 5 1. Με το Άρθρο 5(2)(ε) του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου (Ν. 54/69), η αρμοδιότητα διορισμού υπαλλήλων του Οργανισμού και η άσκηση πάνω σ' αυτούς του πειθαρχικού ελέγχου, ανατέθηκε ρητά από το νομοθέτη στο Συμβούλιο. Ο όρος "διορίζει" στο κείμενο του Άρθρου 5(2)(ε) του Νόμου Ν. 54/69 επιδέχεται ευ-
- 10 ρεΐας ερμηνείας ώστε να περιλαμβάνει και προαγωγές. Με τα εδάφιο (6) του ίδιου Άρθρου, όπως έχει αντικατασταθεί ως αποτέλεσμα του Άρθρου 2 του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικού) Νόμου του 1985 (Ν. 16/85), παραχωρήθηκε στο Συμβούλιο η εξουσία να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε Επιτρο-
- 15 πές που να απαρτίζουν μέλη του, στις οποίες μπορεί να συμμετέχει και ο Γενικός Διευθυντής ή και άλλοι Λειτουργοί του Οργανισμού. Η Επιτροπή Προσωπικού του Οργανισμού συστάθηκε δυνάμει της πιο πάνω πρόνοιας, μεταβιβάστηκε δε σ' αυτή η αρμοδιότητα του Συμβουλίου για διορισμό υπαλλήλων με απόφασή του που λήφθηκε κατά ή περί 24/4/1990.

20 Το επιχείρημα των αιτητών εναντίον της εγκυρότητας της μεταβίβασης της εν λόγω αρμοδιότητας από το Συμβούλιο στην Επιτροπή, έχει ως αφετηρία το γεγονός της συμμετοχής, κατά τον ουσιώδη χρόνο στη σύνθεση του Συμβουλίου, μελών που είχαν διοριστεί

25 δυνάμει των προνοιών του Νόμου 149/88, οι οποίες κρίθηκαν αντισυνταγματικές από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την απόφασή της στην *PIK ν. Καραγιώργη και Άλλων*.

30 Ο δικηγόρος του Οργανισμού επικαλέστηκε τις διατάξεις του Περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Εγκυρότητα Απόφασεων των Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμου (Ν. 141/91). Το Δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να απορρίψει τον ισχυρισμό του Οργανισμού για τους πιο κάτω λόγους:

35 Οι δύο Αιτήτριες καταχώρησαν τις προσφυγές τους αρ. 876/91 και 877/91 στις 12/9/1991, δηλαδή μετά τις 17/5/1991 που θεσπίστηκε ο Νόμος αρ. 141/91. Η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε από την Επιτροπή στις 30/4/1991. Οι προσφυγές φαίνονται εκ πρώτης όψεως να είναι εκπρόθεσμες. Θέμα δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου

40 λόγω του εκπρόθεσμου των προσφυγών δεν τέθηκε από τον ευπαίδευτο δικηγόρο του Οργανισμού. Εξετάστηκε όμως αυτεπάγγελτα και το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι προσφυγές δεν είναι εκπρόθεσμες. Οι Αιτήτριες ισχυρίστηκαν ότι έλαβαν γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης στις 10/7/1991. Ο ισχυ-

ρισμός αυτός δεν αμφισβητήθηκε. Ενόψει της αρχής, ότι κάθε αμφιβολία όσον αφορά την ημερομηνία γνώσης, λύεται υπέρ του αιτητή, το δε βάρος της απόδειξης των προϋποθέσεων για την έναρξη της προθεσμίας φέρει η Διοίκηση, στην απουσία οποιουδήποτε άλλου ισχυρισμού, οι αιτήτριες στις ως άνω δυο προσφυγές έλαβαν γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης στις 10/7/1991 και οι προσφυγές τους ασκήθηκαν εμπρόθεσμα.

5

Εφόσον στις 17/5/1991 που θεσπίστηκε ο Νόμος μπορούσαν να ασκηθούν οι προσφυγές των Αιτητριών εναντίον της προσβαλλόμενης απόφασης μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από το Άρθρο 146.3 του Συντάγματος, και εφόσον οι εν λόγω προσφυγές έχουν εμπρόθεσμα ασκηθεί, η παρούσα περίπτωση εμπίπτει στην εξαίρεση που καθιερώνεται στις δυο τελευταίες γραμμές της πρόνοιας του Άρθρου 3 του περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Εγκυρότητα Αποφάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμου (Ν.141/91), που επικαλείται ο Οργανισμός, με αποτέλεσμα η εν λόγω πρόνοια να μη νομιμοποιεί την απόφαση ημερομηνίας 24/4/1990.

10

15

Προκύπτει ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο, η Επιτροπή ενήργησε χωρίς αρμοδιότητα και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι, για το λόγο αυτό, άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

20

2. Ήταν κοινός νομικός ισχυρισμός των Αιτητριών, ότι κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης, η Επιτροπή ενήργησε κάτω από το βάρος πλάνης ως προς το ισχύον δίκαιο και δε συμμορφώθηκε με νομοθετικά καθιερωμένο ουσιώδη τύπο και διαδικασία. Γίνεται επί του προκειμένου αναφορά στον Κανονισμό 15(3) των περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1970 (Κ.Δ.Π. 829/70), ημερομηνίας 13/10/1970, ο οποίος προνοεί ότι:

25

30

Το Δικαστήριο κατέληξε ότι,

35

“Κατά την προαγωγήν λαμβάνονται δεόντως υπ’ όψιν αι περι των υποψηφίων συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος εν των οποίων η κενή θέσις.”

Είναι γεγονός αποδεκτό ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο εκκρεμούσε η πλήρωση της θέσης Πρώτου Τουριστικού Λειτουργού ο οποίος θα προϊστάτο του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού για τις ανάγκες του οποίου έγιναν οι επίδικες προαγωγές και ότι η Επιτροπή, αντί να λάβει υπόψη της τις συστάσεις του

40

"Προϊσταμένου" του Τμήματος Προβολής για όλους τους υποψηφίους, έλαβε υπόψη της απόψεις που έδωσε για τον καθένα από τους υποψηφίους ξεχωριστά ο άμεσα προϊστάμενός του.

5 Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2 της Κ.Δ.Π. 829/70, "Προϊστάμενος" σημαίνει τον υπεύθυνο Λειτουργό Τμήματος και ελλείψει ή απουσία τούτου το Γενικό Διευθυντή.

10 Η Επιτροπή είχε υποχρέωση, με βάση τον Κανονισμό 15(3) σε συνδυασμό με τον ορισμό του "Προϊσταμένου" στον Κανονισμό 2 της Κ.Δ.Π. 829/70, κατά τις επίδικες προαγωγές, να λάβει δεόντως υπόψη συστάσεις για τους υποψηφίους από το Γενικό Διευθυντή εφόσον δεν υπήρχε υπεύθυνος Λειτουργός του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού. Η παράλειψη της Επιτροπής συνιστά και αποκαλύπτει πλάνη ως προς το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η

15 Επιτροπή. Η πλάνη αυτή οδήγησε την Επιτροπή σε ελλιπή έρευνα και σε πλημμελή άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, καθιστά δε από μόνη της την προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώσιμη.

20 *Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.*
Αναφερόμενες υποθέσεις:

Καλαφάτης ν. ΑΗΚ (1991) 4 Α.Α.Δ. 935,

25 *Hjigeorghiou ν. C.T.O. (1986) 3 C.L.R. 1110,*

Theodorides and Others ν. Ploussiou (1976) 3 C.L.R. 319,

P.I.K. ν. Καραγιώργη και Άλλων (1991) 3 Α.Α.Δ. 159,

30

Παναγιώτου ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 3000,

Δημητρίου και Άλλοι ν. ΚΟΤ (1993) 4 Α.Α.Δ. 1035.

35 **Προσφυγές.**

Προσφυγές εναντίον της απόφασης του Οργανισμού με την οποία πληρώθηκαν τρεις κενές θέσεις Ανωτέρου Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού με την προαγωγή σ'αυτές των ενδιαφερομένων μερών αντί των αιτητριών.

40

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια στην Υπόθεση Αρ. 643/91

Λ. Παπαφιλίππου, για τις Αιτήτριες στις Υποθέσεις Αρ.

876/91 και 877/91.

Α. Δικηγόροπουλος, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Καμία εμφάνιση για τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5

Cur. adv. vult.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ.: Με τις προσφυγές αυτές προσβάλλεται η απόφαση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (εφεξής ο Οργανισμός) με την οποία πληρώθηκαν τρεις κενές θέσεις Ανώτερου Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού με την προαγωγή σ' αυτές των Ενδιαφερομένων Μερών 1) Μαρίας Αριστείδου, 2) Αθηνάς Σωτηροπούλου και 3) Αγγελικής Ορφανίδου, αντί των Αιτητριών.

10

15

Οι προσφυγές αυτές συνεκδικάστηκαν κατόπιν διαταγής του Δικαστηρίου γιατί αφορούσαν την ίδια διοικητική πράξη. Πρόσθετα εγείρονται σ' αυτές μερικά κοινά πραγματικά και νομικά θέματα. Στην καθεμιά από τις προσφυγές 876/91 και 877/91 προσβάλλεται η προαγωγή και των τριών Ενδιαφερομένων Μερών, ενώ στην προσφυγή 643/91 προσβάλλεται η προαγωγή του Ενδιαφερόμενου Μέρους Αγγελική Ορφανίδου μόνο.

20

Η θέση Ανώτερου Τουριστικού Λειτουργού είναι θέση προαγωγής, υποψήφιοι δε είναι όσοι έχουν πενταετή τουλάχιστο υπηρεσία στη θέση Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού 1ης τάξης. Τόσο τα Ενδιαφερόμενα Μέρη όσο και οι Αιτήτριες κατείχαν την εν λόγω θέση και ήταν, ως εκ τούτου, προσοντούχοι υποψήφιοι κατά τον ουσιώδη χρόνο. Τα Ενδιαφερόμενα Μέρη και οι Αιτήτριες στις προσφυγές 643/91 και 877/91 ήταν τοποθετημένες στο Τμήμα Προβολής του Οργανισμού, η δε Αιτήτρια στην προσφυγή 876/91 είχε τοποθετηθεί από το 1986, κατόπιν δικής της αιτήσεως, στα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού στη Λευκωσία.

25

30

Η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε από την Επιτροπή Προσωπικού του Οργανισμού (εφεξής η Επιτροπή) στις 30/4/91. Ο ευπαίδευτος δικηγόρος των Αιτητριών στις προσφυγές αρ. 876/91 και 877/91 ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή δεν είχε κατά τον ουσιώδη χρόνο οποιαδήποτε αρμοδιότητα σε θέματα διορισμού και προαγωγών υπαλλήλων του Οργανισμού και ότι η μεταβίβαση της εν λόγω αρμοδιότητας από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού (εφεξής το Συμβούλιο) στην Επιτροπή ήταν άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

35

40

- Θέματα που αφορούν την αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη εξετάζονται και αποφασίζονται πάντοτε πριν εξεταστεί οποιοδήποτε άλλο θέμα σε σχέση με την εγκυρότητα της πράξης. (Βλ. αποφάσματα από τα συγγράμματα του Μ. Στασινόπουλου "Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων" (1951) στη σ. 204 και "Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου" (1957) στη σ.234, καθώς και την απόφαση *Καλαφάτης ν. ΑΗΚ* (1991) 4 Α.Α.Δ. 935.)
- Με το Άρθρο 5(2)(ε) του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου (Νόμος αρ. 54/69) η αρμοδιότητα διορισμού υπαλλήλων του Οργανισμού και η άσκηση πάνω σ' αυτούς του πειθαρχικού ελέγχου, ανατέθηκε ρητά από το Νομοθέτη στο Συμβούλιο. Ο όρος "διορίζει" στο κείμενο του άρθρου 5(2)(ε) του Νόμου αρ. 54/69 επιδέχεται ευρείας ερμηνείας ώστε να περιλαμβάνει και προαγωγές. Σχετικές επί του προκειμένου είναι η υπόθεση *Hjigeorghiou v. CTO* (1986) 3 C.L.R. 1110, και η απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Theodorides and Others v. Ploussiou* (1976) 3 C.L.R. 319. Με το εδάφιο (6) του ίδιου άρθρου, όπως έχει αντικατασταθεί ως αποτέλεσμα του άρθρου 2 του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Τροποποιητικού) Νόμου του 1985 (Νόμος αρ.16/85), παραχωρήθηκε στο Συμβούλιο η εξουσία να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του σε Επιτροπές που να απαρτίζουν μέλη του, στις οποίες μπορεί να συμμετέχει και ο Γενικός Διευθυντής ή και άλλοι Λειτουργοί του Οργανισμού. Η Επιτροπή Προσωπικού του Οργανισμού συστάθηκε δυνάμει της πιο πάνω πρόνοιας, μεταβιβάστηκε δε σ'αυτή η αρμοδιότητα του Συμβουλίου για διορισμό υπαλλήλων με απόφασή του που λήφθηκε κατά ή περί 24/4/1990.
- Το επιχείρημα του κ. Παπαφιλίππου εναντίον της εγκυρότητας της μεταβίβασης της εν λόγω αρμοδιότητας από το Συμβούλιο στην Επιτροπή έχει ως αφετηρία το γεγονός που δεν έχει αμφισβητηθεί από τον ευπαίδευτο δικηγόρο του Οργανισμού, δηλαδή, τη συμμετοχή κατά τον ουσιώδη χρόνο στη σύνθεση του Συμβουλίου μελών που είχαν διοριστεί δυνάμει των προνοιών του Νόμου αρ. 149/88, οι οποίες κρίθηκαν αντισυνταγματικές από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την απόφαση *PIK v. Καραγιώργη και Άλλων* (1991) 3 Α.Α.Δ. 159. Με την ίδια απόφασή της η Ολομέλεια αποφάνθηκε ότι, εφόσο στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ μετείχαν ως μέλη πρόσωπα που διορίστηκαν δυνάμει προνοιών Νόμου που κηρύχθηκαν αντισυνταγματικές, το Συμβούλιο δεν ήταν νόμιμα συγκροτημένο και για το λόγο αυτό καμιά απόφασή του δεν είχε δικαιοκ

αντίκρουσμα. Σχετική επί του προκειμένου είναι και η υπόθεση *Στυλιανός Παναγιώτου v. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3000).

Εν όψει των πιο πάνω αυθεντιών, είναι φανερό ότι η παράνομη συγκρότηση του Συμβουλίου κατά το χρόνο λήψεως της απόφασής του να μεταβιβάσει την αρμοδιότητα σε θέματα διορισμού και προαγωγής υπαλλήλων του Οργανισμού στην Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα αντίκρουσμα και δεν επέφερε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Εφόσον δε ο ευπαίδευτος δικηγόρος του Οργανισμού δεν ισχυρίστηκε ποτέ ότι σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο και πριν τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης το Συμβούλιο, νόμιμα συγκροτημένο, μεταβίβασε με νέα απόφασή του την επίδικη αρμοδιότητα του στην Επιτροπή και εφόσον από τα ενώπιόν μου στοιχεία δεν είναι δυνατό να εξαχθεί τέτοιο συμπέρασμα, έχω φθάσει στο αναπόφευκτο συμπέρασμα ότι, όταν η Επιτροπή εξέδιδε την προσβαλλόμενη απόφασή της στις 30/4/1991, ενήργησε χωρίς αρμοδιότητα. Κατά συνέπεια, η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί για τον αποκλειστικό αυτό λόγο, εκτός αν μπορεί να διασωθεί για τους λόγους που προβάλλει ο ευπαίδευτος δικηγόρος του Οργανισμού. Ο κ.Δικηγόροπούλος έχει προβάλει επί του προκειμένου τους ακόλουθους δυο διαζευκτικούς λόγους:

(α) Οι Αιτήτριες απώλεσαν το έννομο συμφέρον τους εφόσον με τις προσφυγές τους ισχυρίζονται ότι έπρεπε να προαχθούν αυτές αντί των Ενδιαφερομένων Μερών, γεγονός που υποδηλοί αποδοχή από μέρους τους της αρμοδιότητας της Επιτροπής.

Διαφωνώ με τον ευπαίδευτο δικηγόρο του Οργανισμού. Οι Αιτήτριες ουδέποτε αποδέχθηκαν την προσβαλλόμενη πράξη ώστε να χωρεί ισχυρισμός ότι με την αποδοχή τους αυτή έχουν απωλέσει το έννομο συμφέρον τους να την προσβάλουν.

(β) Η απόφαση του Συμβουλίου με την οποία μεταβίβασε την επίδικη αρμοδιότητά του στην Επιτροπή νομιμοποιήθηκε με τον περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Εγκυρότητα Αποφάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμο του 1991 (Ν. αρ. 141/91) που θεσπίστηκε και τέθηκε σε ισχύ στις 17/5/1991, το άρθρο 3 του οποίου προνοεί ότι:

"3. Κάθε απόφαση διοικητικού συμβουλίου οποιοδήποτε από τα ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου που λήφθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου που αρχίζει από τις 29 Ιουλίου 1988 και λήγει στις 14 Φεβρουαρίου 1991, ανε-

5 ξάρτητα από τη νομιμότητα της συγκρότησης του διοικητικού συμβουλίου κατά την ημερομηνία λήψης της απόφασης, θα θεωρείται ότι λήφθηκε νόμιμα και είναι έγκυρη όσο αφορά τη συγκρότηση και απαρτία του διοικητικού συμβουλίου, αν λήφθηκε σε συνεδρία στην οποία υπήρχε η απαρτία που προνοείται από τον οικείο καθορισμένο νόμο και με την πλειοψηφία που απαιτείται από τον οικείο καθορισμένο νόμο εκτός αν εναντίον της απόφασης έχει ασκηθεί προσφυγή η οποία εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου ή δύναται να ασκηθεί προσφυγή, μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από το Άρθρο 146.3 του Συντάγματος".

15 Η πρώτη μου παρατήρηση αναφορικά με την πιο πάνω πρόνοια είναι ότι, ορθά ερμηνευόμενη, αναφέρεται σε "απόφαση" εκτελεστή. Η απόφαση του Συμβουλίου, ημερομηνίας 24/4/1990, δεν είναι αφ' εαυτής εκτελεστή. Μπορεί, όμως, να προσβληθεί σε προσφυγή εναντίον της επίδικης απόφασης της Επιτροπής, όπως έχει γίνει στην παρούσα περίπτωση. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί ότι η απόφαση ημερομηνίας 24/4/1990 λήφθηκε από το Συμβούλιο μέσα στην πε-
20 ρίοδο που άρχισε στις 29/7/1988 και έληξε στις 14/2/1991. Επειδή το θέμα δε συζητήθηκε ενώπιόν μου, θα προχωρήσω στην εξέταση του ισχυρισμού για νομιμοποίηση της απόφασης ημερομηνίας 24/4/1990, θεωρώντας ως δεδομένο ότι η εν λόγω απόφαση συνιστά "απόφαση" μέσα στην έννοια του άρθρου 3 του Νόμου αρ.141/91
25 και θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί νόμιμη, παρά την παράνομη συγκρότηση του Συμβουλίου, με βάση το εν λόγω άρθρο 3. Είμαι, εντούτοις, υποχρεωμένος να απορρίψω και αυτόν τον ισχυρισμό του Οργανισμού για τους πιο κάτω λόγους:

30 Οι δυο Αιτήτριες καταχώρησαν τις προσφυγές τους αρ. 876/91 και 877/91 στις 12/9/1991, δηλαδή μετά τις 17/5/1991 που θεσπίστηκε ο Νόμος αρ. 141/91. Η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε από την Επιτροπή στις 30/4/1991. Οι προσφυγές φαίνονται εκ πρώτης όψεως να είναι εκπρόθεσμες. Θέμα δικαιοδοσίας του Δι-
35 καστηρίου λόγω του εκπρόθεσμου των προσφυγών δεν τέθηκε από τον ευπαιδευτο δικηγόρο του Οργανισμού. Το εξέτασα όμως αυτεπάγγελτα και έχω φθάσει στο συμπέρασμα ότι οι προσφυγές δεν είναι εκπρόθεσμες. Οι Αιτήτριες ισχυρίστηκαν ότι έλαβαν γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης στις 10/7/1991. Ο ισχυρι-
40 σμός αυτός δεν αμφισβητήθηκε. Εν όψει της αρχής ότι κάθε αμφιβολία όσον αφορά την ημερομηνία γνώσης λύεται υπέρ του αιτητή, το δε βάρος της απόδειξης των προϋποθέσεων για την έναρξη της προθεσμίας φέρει η Διοίκηση, στην απουσία οποιουδήποτε άλλου ισχυρισμού, βρίσκω ότι οι Αιτήτριες στις ως άνω δυο προ-

σφυγές έλαβαν γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης στις 10/7/1991 και ότι οι προσφυγές τους ασκήθηκαν εμπρόθεσμα. Αναφορικά με τη νομική αυτή αρχή παραπέμπω στην υπόθεση **Στυλιανός Παναγιώτου v. Δημοκρατίας** (ανωτέρω) στην οποία γίνεται αναφορά στη σχετική πάνω στο θέμα νομολογία.

5

Εφόσον στις 17/5/1991 που θεσπίστηκε ο Νόμος μπορούσαν να ασκηθούν οι προσφυγές των Αιτητριών εναντίον της προσβαλλόμενης απόφασης μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από το άρθρο 146.3 του Συντάγματος, και εφόσον οι εν λόγω προσφυγές έχουν εμπρόθεσμα ασκηθεί, η παρούσα περίπτωση εμπίπτει στην εξαίρεση που καθιερώνεται στις δυο τελευταίες γραμμές της πρόνοιας του άρθρου 3 του Νόμου αρ. 141/91, που επικαλείται ο Οργανισμός, με αποτέλεσμα η εν λόγω πρόνοια να μην νομιμοποιεί την απόφαση ημερομηνίας 24/4/1990.

10

15

Από όλα όσα έχω ήδη αναφέρει προκύπτει ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο η Επιτροπή ενήργησε χωρίς αρμοδιότητα και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι, για το λόγο αυτό, άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

20

Μετά την ακύρωση της επίδικης προαγωγής και των τριών προαχθέντων υποψηφίων στις προσφυγές αρ. 876/91 και 877/91, η προσφυγή αρ.643/91 εναντίον της προαγωγής μιας από τις εν λόγω υποψήφιες, της Αγγελικής Ορφανίδου, απώλεσε το αντικείμενό της. Θα μπορούσα, υπό τις περιστάσεις, να μην ασχοληθώ περαιτέρω με τους άλλους λόγους για τους οποίους οι Αιτήτριες στις τρεις συνεδिकाζόμενες προσφυγές επιδιώκουν την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Θα προχωρήσω, εντούτοις, να εξετάσω ένα ακόμα νομικό ισχυρισμό που εγείρεται και στις τρεις προσφυγές ο οποίος έχει, κατά τη γνώμη μου, τεκμηριωθεί και συνιστά, ως εκ τούτου, πρόσθετο αυτοτελή λόγο ακύρωσης της προσβαλλόμενης απόφασης.

25

30

Ο εν λόγω κοινός νομικός ισχυρισμός των Αιτητριών είναι ότι, κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης, η Επιτροπή ενήργησε κάτω από το βάρος πλάνης ως προς το ισχύον δίκαιο και δε συμμορφώθηκε με νομοθετικά καθιερωμένο ουσιώδη τύπο και διαδικασία. Γίνεται επί του προκειμένου αναφορά στον Κανονισμό 15(3) των περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1970 (Κ.Δ.Π. 829/70, ημερομηνίας 13/10/1970), ο οποίος προνοεί ότι:

35

40

"Κατά την προαγωγήν λαμβάνονται δεόντως υπ' όψιν αι

περί των υποψηφίων συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος εν τω οποιώ η κενή θέσις".

5 Είναι γεγονός αποδεκτό ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο εκκρεμούσε η πλήρωση της θέσης Πρώτου Τουριστικού Λειτουργού ο οποίος θα προεστατο του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού για τις ανάγκες του οποίου έγιναν οι επίδικες προαγωγές και ότι η Επιτροπή, αντί να λάβει υπόψη της τις συστάσεις του "Προϊσταμένου" του Τμήματος Προβολής για όλους τους υποψηφίους, έλαβε υπόψη της απόψεις που έδωσε για τον κα-
10 θένα από τους υποψηφίους ξεχωριστά ο άμεσα προϊστάμενός του. Το πρακτικό της συνεδρίας της Επιτροπής με ημερομηνία 30/4/1991 αναφέρει επί του προκειμένου τα εξής:

15 "(4) Η Επιτροπή προέβη στη συνέχεια στην αξιολόγηση των υποψηφίων και μελέτησε διεξοδικά και σε βάθος όλα τα ουσιώδη στοιχεία και δεδομένα σε ό,τι αφορά την αξία των υποψηφίων - όπως αυτή εκτιμάται με βάση τις εμπιστευτικές εκθέσεις και τις συστάσεις των Προϊσταμένων - τα προσόντα
20 και την αρχαιότητα αυτών και ειδικότερα:

.....
25 (γ) έλαβε υπόψη τις κρίσεις και συστάσεις του προϊστάμενου των υποψηφίων (εκτός της κας Ιωαννίδου) για σειρά ετών, του κ.Παπαγεωργίου, ημερ. 1.2.1991 όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ και το οποίο αποτελεί μέρος του παρόντος Πρακτικού καθώς επίσης και τις συστάσεις του
30 κου Βασιλειάδη για την κα Ιωαννίδου στην Ετήσια Υπηρεσιακή της Έκθεση για το 1990· εν προκειμένω η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι οι διατάξεις του Κανονισμού 15(3) των περί ΚΟΤ (Διάρθρωσις και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1970 δεν μπορούν να εφαρμοσθούν, λόγω του ότι εκκρεμεί η πλήρωση της θέσης Πρώτου Τουριστικού Λει-
35 τουργού ο οποίος θα προΐσταται του Τμήματος Προβολής στο οποίο υπηρετούν οι υποψήφιοι (εκτός της κας Ιωαννίδου). Ως εκ τούτου οι κρίσεις και συστάσεις του κου Παπαγεωργίου και του κου Βασιλειάδη αποτελούν μέρος της αξιολόγησης της αξίας των υποψηφίων."

40 Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2 της Κ.Δ.Π. 829/70, "Προϊστάμενος" σημαίνει τον υπεύθυνο Λειτουργό Τμήματος και ελλείψει ή απουσία τούτου το Γενικό Διευθυντή.

Η Επιτροπή είχε υποχρέωση, με βάση τον Κανονισμό 15(3) σε συνδυασμό με τον ορισμό του "Προϊσταμένου" στον Κανονισμό 2 της Κ.Δ.Π. 829/70, κατά τις επίδικες προαγωγές, να λάβει δεόντως υπόψη συστάσεις για τους υποψηφίους από το Γενικό Διευθυντή εφόσον δεν υπήρχε υπεύθυνος Λειτουργός του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού. Η παράλειψη της Επιτροπής συνιστά και αποκαλύπτει πλάνη ως προς το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή. Η πλάνη αυτή οδήγησε την Επιτροπή σε ελλιπή έρευνα και σε πλημμελή άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, καθιστά δε από μόνη της την προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώσιμη. Παρόμοιο θέμα ηγέρθηκε στη *Δημήτρη Δημητρίου και Άλλοι v. ΚΟΤ* (1993) 4 Α.Α.Δ. 1035, το δε Δικαστήριο στην απόφασή του, ακύρωσε την επίδικη προαγωγή στη θέση Τουριστικού Λειτουργού "Α" του Οργανισμού απορρίπτοντας όλα τα επιχειρήματα που ο ευπαίδευτος δικηγόρος του Οργανισμού είχε προβάλει υπέρ της νομιμότητάς της. Σχετική είναι επίσης και η υπόθεση *Hjigeorghiou v. CTO* (ανωτέρω).

Για τον καθένα από τους δυο αυτοτελείς διαζευκτικούς λόγους τους οποίους έχω αναπτύξει πιο πάνω, οι προσβαλλόμενες προαγωγές των Ενδιαφερομένων Μερών 1) Μαρίας Αριστείδου, 2) Αθηνάς Σωτηροπούλου και 3) Αγγελικής Ορφανίδου ακυρώνονται. Υπό τας περιστάσεις δεν προτίθεται να εκδώσω οποιαδήποτε διαταγή αναφορικά με τα έξοδα.

Οι προσφυγές επιτυγχάνουν χωρίς έξοδα.